

Шахматна МИСЪЛ

6

СОФИЯ 1954

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
Към подем в развитието на шахмата сред жените	81
Л. Бонева — Успехи на шахматното движение на село	82
Обсъждане на „Шахматна мисъл“ в Пловдив	83
М. Сивов — Турнир в памет на Васил Калчев	83

ПАРТИИ

Мачът за Републианско първенство

№ 84. Холандска защита с бели. Минев—Нейкирх	84
Ст. Мечкаров — № 85. Холандска защита. Нейкирх—Минев	84
Здр. Милев — № 86. Староиндийска защита. Минев—Нейкирх	85
№ 87. Защита Нимцович. Нейкирх—Минев	85
М. Балабанов — № 88. Дамски гамбит. Минев—Нейкирх	85
№ 89. Дамски гамбит. Нейкирх—Минев	86
№ 90. Защита Нимцович. Минев—Нейкирх	86
Е. Лозев — № 91. Дамски гамбит. Нейкирх—Минев	86
С. Квятковски — № 92. Сицилианска защита. Кесаровски—Квятковски	87
Ем. Карастойчев — № 93. Английско начало. Корчной—Сабо	88
Ал. Кипров — № 94. Сицилианска защита. Нежметдинов—Паоли	88
М. Вълчанов — № 95. Защита Каро-Кан. Бишнев—Флор	89
Р. Бобеков — № 96. Сицилианска защита. Броншайн—Найдорф	90
Ив. Обов и М. Сивов — Познавате ли го?	90

Трибуна на читателя

Ал. Василев — За по-добри обяснения към партиите	91
--	----

Из шахматната теория

Здр. Милев — Дебютен преглед на мача Ботвиник—Смислов	92
---	----

Учебен отдел

Ст. Хинков — Изолирана дамска пешка	95
---	----

Отдел композиция

Резултатът от конкурса за триходови задачи през 1953 година на сп. „Шахматна мисъл“	96
---	----

На корицата: Момент от големия турнир за първенството на жени на Червенковски район в София

Редакционна колегия

А. Малчев (отг. редактор), Ал. Цветков, Ол. Нейкирх, арх. Вл. Рангелов, Ал. Кипров, Б. Божков, Здр. Милев, М. Бобоцов, М. Вълчанов, Н. Минев, Н. Охридски, П. Петров

Редакция и администрация—ул. „Ст. Караджа“ № 5, София — Тел. 7-04-80

ШАХМАТНА МИСТЪЛ

ИЗДАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Книжка шеста
Година седма — 1954 г.

КЪМ ПОДЕМ В РАЗВИТИЕТО НА ШАХМАТА ВСРЕД ЖЕНИТЕ

Девети септември донесе равноправие на българската жена и разкри пред нея широки хоризонти за творчески проявления. Редом с мъжа тя с устрем се присъедини към всенародното съревнование за изграждане на социализма в нашата страна. Във фабриката, на кооперативната нива, в университета, на професорската катедра, в научните институти, девойката, жената показва високи постижения и разби вековни предразсъдъци и реакционни наслойки, които я задържаха в положението на непълноценен човек и неравноправен гражданин.

Днес българската жена равноправно ползува всички придобивки на нашата социалистическа култура. Стремейки се към всестранно развитие на своите физически и духовни сили, тя масово навлиза в редиците на родното физкултурно движение. На спортната площадка, на състезателната писта, на баскет и волейболните игрища тя укрепва своята физика, кали своя дух, стреми се към все по-високи спортни постижения, установява нови рекорди. В числото на любимите спортове, упражнявани от българската жена, постепенно път си пробива и шахматът.

Шахматното движение сред жените у нас се зароди едва след Девети септември. Дотогава нямаше шахматни първенства за жени, едва ли е имало изобщо жени-шахматистки, а ако е имало, те са били неизвестни, не е бил поставян въпросът за тяхното организиране, за тяхната квалификация, за повишаване на тяхното спортно майсторство.

Заслуга за организирането на първите шахматни турнири за жени у нас има ЦС на ДСО „Академик“. През 1950 година „Академик“ организира два полуфинала, в които бяха привлечени да участвуват и шахматистки, които не са студентки. В тези турнири бяха излъчени първите жени-разреднички. Класиралите се в полуфиналите взеха участие във финала, в който победителка излезе студентката от филологическия факултет Паунка Тодорова, следвана от Лили Бонева и Антония Иванова.

За тези първи стъпки на жените в шахматното движение настоящият републикански първенец и първенец на „Академик“ — В. Асенова казва: „Тогави ние се страхувахме от всичко — от противника, от публиката и особено от часовника. Не виждахме дори матове в един ход, но обичахме шахмата и по примера на съветските шахматистки искахме да играем и да се учим. В курсовете, уредени от „Академик“, ние за първи път се запознахме с постиженията на съветските шахматистки, с творчеството на Чигорин, Алехин, Ботвиник, чийто партии и красиви комбинации ни направиха дълбоко впечатлени.“

През същата 1950 година за първи път български шахматистки взеха участие в международно шахматно състезание. В срещата с отбора на НР Румъния нашите представителки П. Тодорова и А. Иванова се бориха упорито срещу превъзхождащите ги по опит и теоретически познания противнички и не загубиха на нула, като и двете успяха да направят по една партия наравно. Една година по-късно — във втората среща между младежките отбори на НР България и НР Ру-

мъния в Букурещ Антония Иванова отбеляза първата международна победа, извоювана от българска шахматистка.

През м. януари 1952 година бе проведено първото Републиканско първенство за жени у нас. Победителка излезе А. Иванова, следвана от В. Асенова, П. Тодорова и т. н. През същата година в традиционната приятелска среща с НР Румъния българските шахматистки се наложиха убедително — В. Асенова победи Албулец с 1 $\frac{1}{2}$: $\frac{1}{2}$, а П. Тодорова — Андриеску с 2:0!

Третото Републиканско първенство за жени (1953 г.) показа нови успехи — в него взеха участие нови надеждни състезателки — Караманова, Димова, Панчева и др., участничките проявиха по-големи теоретични познания и турнирен опит.

За популяризирането на шахмата сред жените особено допринесе участието на жени в републиканските отборни първенства. За постигнатата масовизация на шахмата сред жените показателен е фактът, че в проведеното през настоящата година първенство за жени на I район на столицата участваха над 50 състезателки. В шахматното движение навлизат и жените на село. В първенството на ЦС на ДСО „Урожай“, проведено наскоро в София, първенецът Д. Коева, 12-годишната пионерка В. Маркова, класиралата се на трето място А. Маргаритова, както и другите участнички, показваха напредъка на селските шахматистки.

Както се вижда, шахматното движение сред жените, макар и съвсем младо, не е лишено от успехи, но достигнатото е все още твърде недостатъчно. То не отговаря на общия ръст на нашето шахматно движение. Шахматът сред жените, както по масовост, така и по отношение на спортното майсторство, е чувствително изостанал и в сравнение с постигнатото от жените в редица спортни дисциплини — волейбол, баскетбол, плуване, лека атлетика и др. Главната причина за това е, че на много места въпросът за участието на жените в шахматното движение се подценява, шахматните секции не работят за популяризирането на шахмата сред жените, за привличането и организирането на жените-шахматистки, за повишаване на тяхната квалификация. Така например ДСО „Червено знаме“, което има възможност да организира голям брой шахматистки, не проявява никакви грижи за това. Тази доброволна спортна организация досега не е провела нито едно първенство за жени.

Правилно отношение към шахмата сред жените имат ЦС на „Академик“ и „Червена звезда“. Техните шахматни секции работят добре в това направление — организират турнири, курсове, симултани.

Работата по шахмата сред жените не бива никъде да изостава. Необходимо е шахматните секции към КФС, ДСО и физкултурните колективи, да поставят в плана за своята дейност мероприятия, които ще привлекат жените в шахматното движение и ще ги накарат да участвуват активно в него.

Разредната система е единна — еднаква за мъжете и жените, така че няма никакви причини да се ограничава достъпът на жените в различните турнири, които се организират за излъчване на разреднички, или с друга цел. Напротив участието на жените на-

равно с мъжете трябва широко да се насърчава във всички шахматни мероприятия — учебни, тренировачни, организационни, състезателни. Успоредно с това трябва да се организират отделни курсове, турнири, симултани само за жени. При срещите между колективи да се уговаря задължителното включване на известен брой жени във всеки от участващите отбори.

Действено средство за шахматна пропаганда са сеансите на едновременна игра. Ние имаме вече не само шахматисти, но и достатъчно силни шахматистки (Асенова, Иванова и др.), които могат да изнасят сеанси на едновременна игра. Добър метод за учебна и тренировачна работа са сеансите на едновременна игра срещу малък брой участнички, играещи с часовник при определена контрола за времето. В такива

сеанси се добива състезателен опит, изпробват се теоретичните познания, откриват се грешките и слабостите.

Развитието на шахмата всред жените е първостепенна задача на нашето шахматно движение. Всяка шахматна секция трябва да пристъпи енергично към изпълнението на тази задача, да проведе съответни организационни, учебни, тренировачни, състезателни и др. мероприятия, да излъчи определен брой разреднички, да квалифицира шахматистки, които да постигнат високо спортно майсторство.

Шахматното движение всред жените не бива да изостава. То може и трябва да догони и надмине постигнатото от жените в другите спортни дисциплини.

УСПЕХИ НА ШАХМАТНОТО ДВИЖЕНИЕ НА СЕЛО

Л. БОНЕВА

От 6 до 16 май т. г. в централния шахматен дом в София се проведе финалното отборно и индивидуално състезание по шахмат на ЦС на ДСО „Урожай“. Участваха 12 отбора — представители на окръзите в състав по двама мъже, една жена и един юноша. Това показва, че ДСО „Урожай“ масовизира с успех шахмата и всред жените и юношите на село. Единствен Коларовградският Окр. съвет на „Урожай“ изпрати отбор без жена и юноша и Врачанският — без юноша. Тези Окр. съвети би трябвало да последват примера на останалите окръзи и да въвлекат жените и юношите в шахматното движение.

Състезанието протече при добра организация, за която бяха положени големи грижи от ЦС на ДСО „Урожай“. Особено енергична помощ оказа завеждащият пропаганда и агитация при ЦС на ДСО „Урожай“ Т. Давидков, който прояви усърдие не само по организацията на турнира, но и за пълноценното използване пребиванието на селските шахматисти в столицата. През свободното от игра време бяха уредени колективни посещения на театър и кино и бяха разгледани забележителностите на столицата.

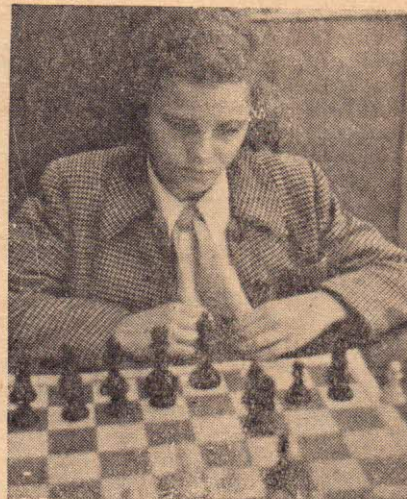
По почив на ЦС „Урожай“ и със съдействието на РСШ и отдел „Шахмат“ изтъкнати наши шахматисти поеха шефство на отделните отбори. Те напътстваха състезателите, водеха с

тях теоретични звонимания и им помагаша в анализите на отложените партии. Особено отзивчиво помогнаха др. Кр. Димитров, М. Бобоцов и Б. Косачки, които поеха шефството на Сталински. Пловдивски и Старозагорски окръзи. По този начин състезателите можаха да обменят опит не само помежду си, но и с висококвалифицирани шахматисти. Тази проява на сътрудничество между шахматистите от града и селото е извънредно полезна за развитието на шахматното майсторство на село и би трябвало да вземе по-масов характер и да стане постоянна практика.

Борбата бе силно оспорвана. За нейното развитие се даваха ежедневно съобщения в пресата и по радиото, които любителите на шахмата следяха с интерес. Малцина обаче знаят пътя, по който се достигна до това финално състезание.

Още с учредяването на ДСО „Урожай“ през 1952 г. се поставиха и организационните основи на едно масово шахматно движение на село. Създадени бяха над 4000 колективи по ТКЗС във всички окръзи, в които се включиха хиляди шахматисти. В подборните състезания, проведени на няколко етапа от януари до м. май т. г., участваха повече от 24 хиляди състезатели. Тази цифра говори достатъчно за водеща на шахматното движение. Разбира се, с това далеч не се изчерпват възможностите на нашето село. Това са първите успехи и стъпки на ДСО „Урожай“ по пътя, показан от опита на огромното колхозно шахматно движение в Съветския Съюз.

От редицата подборни състезания най-добре бяха проведени тези в селата Кривня — Разградско, Сигмен — Плянградско, Враня — Санданско и др. Голям интерес събудиха и окръжните женски и юношески състезания в Бургаски, Пловдивски, Сталински, Плевенски и др. окръзи.

Величка Маркова
от с. Пордим

12-годишната състезателка в отбора на плевенски окръг

Отборът победител: Ст. Тодоров, Д. Бобев, Д. Коева
Ив. Тодоров и треньорът К. Димитров

1-ВА СЕЛСКА ОТБОРНО-ИНДИВИДУАЛНА СПАРТАКИАДА
ПРИ ЦС НА ДСО „УРОЖАЙ“ ЗА 1954 г.

№ по ред	Окръзи	Точки												Място	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1	Сталински	■	3	3	3 1/2	2 1/2	2	4	2 1/2	4	4	4	3	35 1/2	I
2	Пловдивски	1	■	1 1/2	2 1/2	2 1/2	4	3 1/2	2 1/2	3	3 1/2	4	4	32	II
3	Бургаски	1	2 1/2	■	2	2 1/2	3	3 1/2	3	3	4	4	3	31 1/2	III
4	Плевенски	1/2	1 1/2	2	■	3 1/2	3 1/2	4	3 1/2	3	2	3	3	29 1/2	IV
5	Благоевградски	1 1/2	1 1/2	1 1/2	1/2	■	2	1	3 1/2	3	3 1/2	3	4	25	V
6	Старозагорски	2	0	1	1/2	2	■	2	4	3	3	2 1/2	3 1/2	23 1/2	VI
7	Русенски	0	1/2	1/2	0	3	2	■	2	3	1 1/2	4	4	20 1/2	VII
8	Търновски	1 1/2	1 1/2	1	1/2	0	2	■	2	3	3 1/2	3 1/2	3 1/2	18	VIII
9	Софийски	0	1	1	1	1	1	2	■	3	3	3	3	17	IX
10	Хасковски	0	1/2	0	2	1/2	1	2 1/2	2	1	■	2	2	13 1/2	X
11	Врачански	0	0	0	1	1	1 1/2	0	1/2	1	2	■	2	9	XI
12	Коларовградски	1	0	1	0	1	1/2	0	1/2	1	2	1	■	8	XII

I дъска — мъже

1—2. Стойко Стойчев (Пловдив) и Иван Арабаджиев (Бургас) — 9 т., 3. Иван Тодоров (Сталин) — 7.5 т.

II дъска — мъже

1. Георги Ганев (Търново) — 8 т., 2. Ст. Покровнишки (Благоевград) — 7.5 т., 3. Димитър Бобев (Сталин) — 7 т.

III дъска — жени

1. Димка Коева (Сталин) — 11 т., 2. Величка Маркова (Плевен) — 9 т., 3. Ана Маргаритова (Бургас) — 8.5 т.

IV дъска — юноши

1. Стефан Тодоров (Сталин) — 10 т., 2—3. Станка Крачунова (Плевен) и Рангел Меретов (Пловдив) — 9.5 т., Димка Коева, Ст. Тодоров и Г. Ганев завършиха състезанието без загубена партия.

Особено голям интерес предизвика успешното представяне на 12 годишната Величка Маркова от с. Пордим,

която постигна 9 т. от 11 възможни и направи наравно в симултана, даден от републиканската шампионка за жени Венка Асенова. По усмихнатите лица на наблюдателите се четеше голяма симпатия към тази най-млада и надеждна състезателка.

На 17 май, в присъствието на представители на ВКФС, ЦС на „Урожай“ ЦЧС и РСШ стана официалното закриване на турнира и раздаване на наградите на отличилите се отбори и състезатели, а след това майсторът на спорта Ол. Нейкирх и републиканският шампион В. Асенова дадоха симултани на едновременна игра по отделно срещу мъжете и жените.

Ние сме уверени, че опитът и познанията, които най-добрите селски шахматисти набраха в столицата, ще бъдат отнесени в техните села и споделени и използвани за по-нататъшния успех на шахматното движение на село.

ТУРНИР В ПАМЕТ НА ВАСИЛ КАЛЧЕВ

В началото на тази година Окръжният комитет за физкултура и спорт в гр. Враца организира окръжен турнир в памет на заслужилния шахматен деятел Васил Калчев.

Васил Калчев е най-смелият и възторжен пропагандатор на постиженията на съветското шахматно изкуство по време на противонародните режими у нас. Той е автор на книгата „Мачът Ботвиник—Флор“, издадена през 1937 година. Тя представлява смел разобличителен документ срещу водената от фашистите антисъветска пропаганда. В нея наред с шахматните партии са поместени и редица материали, чрез които се изтъкват постиженията в областта на шахмата, като част от общия разцвет на социалистическата култура в Съветския Съюз. Васил Калчев използва страниците на своята книга, за да каже истината за Съветския Съюз, тази истина, на която бе посветил изцяло своя живот и която му даде сили в борбата срещу фашизма да издържи жестокостите в дирекцията на

полицията и тежкия режим на затвора и да дочака деня на народната победа — 9 септември.

Похабил здравето си в затворническите килии, той живя много малко и не можа да влее своя ентузиазъм в изграждането на новия живот.

Васил Калчев обичаше шахмата, обичаше го, защото виждаше неговото бъдеще като любима игра, като любимо изкуство в ръцете на трудещите се, като част от социалистическата култура.

Образцовото провеждане на турнира в гр. Враца и големият обществен интерес към него бяха израз на почит и признателност към заслужилния наш шахматен деятел Васил Калчев.

Чрез такива инициативи се култивират признателност и уважение към заслужилите шахматни дейатели, които с любов и енергия са работили за разцвета на родното шахматно движение.

Инициативата на Окр. КФС и Окр. шахматна секция в гр. Враца е хубав пример, който заслужава похвала.

М. Сивов

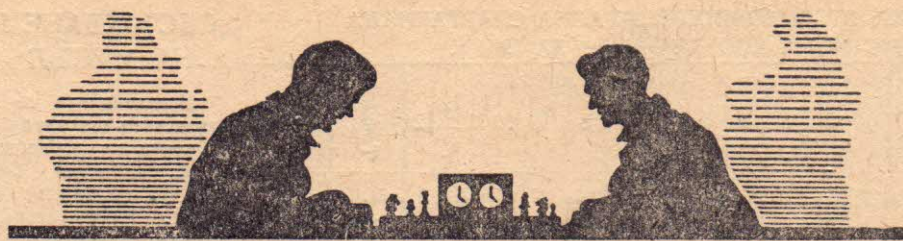
ОБСЪЖДАНЕ НА „ШАХМАТНА МИСЪЛ“ В ПЛОВДИВ

В редакцията се получи писмо от градската шахматна секция в Пловдив, с което ни се съобщава, че през м. май т. г. в Пловдив е било проведено публично обсъждане на „Шахматна мисъл“. Писмото съдържа обобщени бележките, критиките и препоръките на пловдивските читатели. Те показват, че обсъждането е било сериозно, задълбочено и критично. Обсъдено е цялото течение от 1953 година и първите книжки от настоящата година. Обръща се внимание на редакцията и авторския актив върху обективното и качествено коментиране на партиите, като се поддържа предложението на Ал. Кипров в „Трибуна на читателя“ (бр. 11/53 г.) да коментират и победените; критикуват се известни статии по организационни въпроси, че не са достатъчно конкретни и илюстрирани с примери от практиката; препоръчва се в учебните статии да се използват образци и от творчеството на нашите майстори, да продължава поместването на материали из съдийската практика, да се води борба срещу недостойните прояви на нездрав спортен морал и пр.

Обсъждането е обхванало и редица въпроси, несвързани непосредствено с работата на самото списание, но интересували шахматистите и представляващи проблеми за нашето шахматно движение, като: издаването на шахматна литература, издаването на бюлетини с партиите от републиканските първенства, правилно разпределяне за провинцията получаващата се у нас съветска шахматна литература. Повдигнати са и редица въпроси от организационен характер относно разредите, съдийската практика и др., по които редакцията си взема бележка за да бъдат изяснени в страниците на списанието.

Първите обсъждания на „Шахматна мисъл“ бяха организирани по инициатива на редакцията миналата година в София и Русе. Това бяха делови събрания на най-активните и ентузиазирани шахматни дейатели и любители на шахмата. Опитът показва, че тези обсъждания спомагат за укрепване връзките на списанието с читателската маса, допринасят за разкриване и отстраняване на недостатъците, привличат нови сътрудници и изобщо представляват реална помощ за подобряване работата на списанието. Но не само това — тези обсъждания се превръщат в творчески пленуми, в които се повдигат и изясняват редица въпроси на нашето шахматно движение. Такова е било и обсъждането в Пловдив, организирано по инициативата на самата градска секция. Ние очакваме, че примерът на пловдивчани ще бъде последван и от други шахматни секции в страната.

* * *
Редакцията съобщава, че в близко време ще проведе обсъждания на „Шахматна мисъл“ в Бургас, Сталин и Търново. Умоляват се шахматистите в тези градове да прегледат критично книжките от 1953 и 1954 години и се подготвят за обсъждането.

МАЧЪТ ЗА РЕПУБЛИКАНСКО ПЪРВЕНСТВО ЗА 1953 Г.

МИНЕВ—НЕЙКИРХ

Както е известно, в турнира за Републиканско първенство през 1953 година на първо и второ място с еднакво число точки се класираха майсторите на спорта Николай Минев и Олег Нейкирх. По този начин борбата за определяне на новия републикански първенец не можа да завърши и трябваше да продължи отново в мач между двамата равностойни съперници. След почивка (а същевременно и подготовка) от няколко месеца това интересно състезание бе проведено през месец май т. г. Играни бяха 8 партии, от които седем завършиха резултатно и само една реми! Този резултат красноречиво говори за напрегнатия характер на борбата. Мачът завърши с победа на майстора на спорта Николай Минев, който достойно завоюва високото звание републикански първенец за 1953 година.

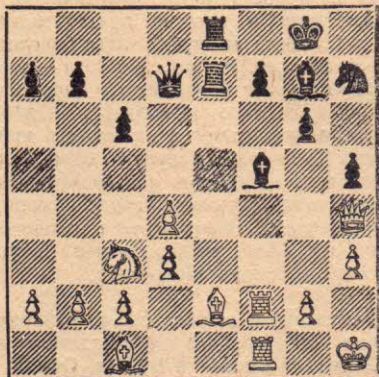
Ето и самият развой на борбата:

Партии	1	2	3	4	5	6	7	8	Т
Н. Минев	1	0	1	0	1	1	0	1/2	4 1/2
Ол. Нейкирх	0	1	0	1	0	0	1	1/2	3 1/2

№ 84. ХОЛАНДСКА ЗАЩИТА С БЕЛИ МИНЕВ НЕЙКИРХ

I партия — София, 1954 г.

1. f4 Kf6 2. Kf3 d5 3. e3 g6 4. Oe2 Og7 5. O—O O—O 6. De1 Kc6 7. d3 Te8 8. Dg3 e5 9. K:e5 K:e5 10. fe T:e5 11. Kc3 Te8 12. Цh1 Of5 13. Od2 Dd7 14. Tae1 Te7 15. Dh4 Tae8 16. h3 h5 17. Oc1 c6 18. Tf2 Kh7 19. Tef1 d4 20. ed

20... O:d4. Забавяйки този ход с предварителното 20... Of6, черните можеха да получат решително превиму-

шество. Сега те дават шанси на черните чрез жертва на качество да получат контраигра.

21. T:f5 gf 22. O:h5 Oe3 23. O:e3 T:e3 24. Df4 T3e5 25. d4 Te3 26. D:f5 D:f5 27. T:f5 T8e7 28. d5 Цg7 29. d:c6 b:c6 30. Of3 Tb7 31. Ka4 Te6 32. Цg1 Tc7 33. h4 Kf6 34. c4 Ke4 35. Kc5 K:c5 36. T:c5 Te1+ 37. Цh2 Tb1 38.

Минев—Нейкирх

h3 Tb2 39. T:c6 T:c6 40. O:c6 T:a2 41. Цg3 Tb2 42. Oa4 f5 43. c5 Цf6 44. c6 Tc2 45. Цf3 Ce5 46. h5 Tc3+ 47. Цf2 Цf4? Цайтнотна грешка. С 47... Цd6 черните можеха да поддържат реми. 48. h6 Tc2+ 49. Цf1 Ce3 50. Цg1 f4 51. h7 Черните се предават.

№ 85. ХОЛАНДСКА ЗАЩИТА НЕЙКИРХ МИНЕВ

II партия — София, 1954 год.
Обяснения от Ст. Мечкаров

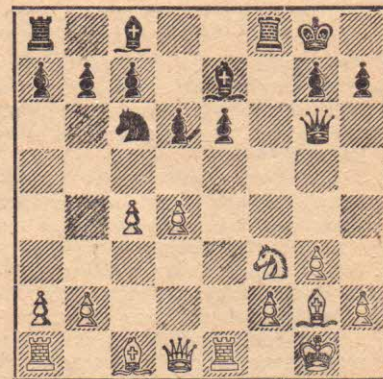
1. d4 f5. Интересен психологически момент. Въпреки неблагоприятния дебютен развой на първата партия, в която Минев игра Холандска партия с бели, във втората той се решава да приложи отново същата система и то с черните фигури.
2. g3 Kf6 3. Og2 e6 4. Kf3 Oe7 5. O—O O—O 6. c4 De8 7. Kc3 d6 8. Te1. Старинно продължение, което печели на-

последък твърде голяма популярност Белите подготвят удара в центъра e2—e4, с цел да се разкрие линията „e“ и посредством бърз натиск по същата да се затруди характерният за този вариант освобождаващ ход e6—e5. За сега е още трудно да се определи дали този ход е по-пълноценен от обичайното продължение 8. Dc2, тъй като и контраиграта на черните, предвид активизирането на Tf8 и нестабилното разположение на белия топ в центъра, съвсем не е за подценяване.

8... Dg6. Осуеяването на хода e4 чрез 8... d5 с преминаване във вариант „Стоневал“ („Каменна стена“), очевидно не се явява на черните, които се стремят към осъществяването на e6—e5.

9. e4 K:e4 10. K:e4 fe 11. T:e4 Kc6. Обикновено тук се играе 11... e5 Напр. 12. De2 Of5 13. Kh4 O:h4 14. T:h4 Kc6 15. de de! с двуостра игра Еве—Бронщайн, Цюрих, 1953 г. Ходът в текста изглежда по-еластичен, тъй като черните запазват по-богати възможности отколкото във варианта 11... e5. Разбира се, не може 11... D:e4? поради 12. Kh4.

12. Te1

Позицията представлява теоретически интерес. Тя се получи с обратни цветове и в първата партия от мача, след хода на черните (Нейкирх) 11... Te8, но с тая разлика, че там предвид темпото в по-малко, не бе игран ходът c7—c5. Други възможни продължения за белите са: 1a. 12. Te2 Dh5! (12... e5? 13. de Og4 14. ed±) с перспективна игра за черните. б. 12. Kh4 O:h4, (Заслужава внимание и 12... Df7) 13

T:h4 e5! или 12. Де2 e5! 13. de de. като и в двата случая, с пререждане на ходовете се получава вариантът от укаваната вече по-горе партия Еве—Броншайн, Цюрих, 1953 г. (Виж обяснени-ята към 11-я ход на черните).

12. . . Kb4 13. Те2 e5? Прибързана жертва на пешка, първопричина за следващите затруднения на черните. Черните трябваше да се възползват от слабостта на полето „d3“ като изравнят играта посредством 13. . . Kd3! Напр. а. 14. Kf2 e5! 15. Oe4 Of5 16. O:b7 Tb8 17. Od5+ Цh8 18. de (b3) Kf4! с опасна инициатива, б. 14. Ke1 K:c1 15. T:c1 Of6 16. Oe4 Dh6= в.

4. Td2 K:c1 15. T:c1 Od7 и черните организират натиск по линията „f“ посредством Tf7 и Taf8 г. 14. Те3 Kb4 или K:c1. Заслужава да се отбележи, че аналогични варианти в първата партия бяха невъзможни поради защитеността на полето „d6“ от пешката „с7“.

14. de Og4 15. Db3 Dd3. Все още най-доброто. Тъй като след 15. . . Kd3 16. Те3 и при случай D:b7, белите запазват преимущество си, черните търсят спасение в ендшпил с разноцветни офицери.

16. D:d3 K:d3 17. Те3 K:c1 18. T:c1 O:f3 19. O:f3 c6. По-добри изгледи запазват белите и след 19. . . de 20. O:b7 Tb8 21. Od5+ Цh8 22. Tc2! с последващо при случай Цf1—e2—d3—e4 и акции на дамското крило.

20. Tb3! Силен ход, който поставя пред черните твърде трудни проблеми за разрешение.

20. . . de. По-упорита съпротива можеше да се окаже вероятно чрез 20. . . Tab8 21. ed (21. Td1 de 22. Td7 Oc5) O:d6 22. c5 Oe7 (22. . . Oe5 или Oc7 23. Td1+). Сега фигурите на белите се активизират застрашително.

21. T:b7 Oc5 22. O:c6 T:f2 23. Od5+. Важен промеждутъчен шах. Белите отклоняват пътя на проходната пешка „с“ и отстраняват черния цар в ъгъла на дъската, с цел да се парализира Та8 предвид матовите заплахи по осмия хоризонтал.

23. . . Цh8 24. Цh1. Заслужава сериозно внимание и 24. b4! Напр. 24. . . Tc2+ (24. . . Od4 25. Цh1 T:a2 26. c5 или 24. . . Oe3 25. Tf1 и т. н.) 25. bc T:c1+ 26. Цg2 e4 27. c6! със заплаха c7 и Tb8.

24. . . Та8 25. b4 Oe3 26. Te1 T:a2. Не спасява и 26. . . Td2 27. Tf7 T:f7 28. O:f7 и т. н. Последва още:

27. c5 Td2 28. Of3 Of2 29. Те2 Td1+ 30. Цg2 Od4 31. Tc2 g6? И без да изчака отговора на белиге, Минев се предаде. Трябва да се отбележи, че положението на черните и без грешката в текста е безнадеждно, тъй като липсва удовлетворителна защита срещу марша на пешката „с“.

№ 86. СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА МИНЕВ НЕЙКИРХ

III партия — София, 1954 г.

Обяснения от Здр. Милев

1. c4 Kf6 2. Kf3 g6 3. g3 Og7 4. Og2 O—O 5. O—O d6 6. d4 c5 7. Kc3 Kc6 8. h3 Леко разбираема грешка. Минев с белите се стреми към победа

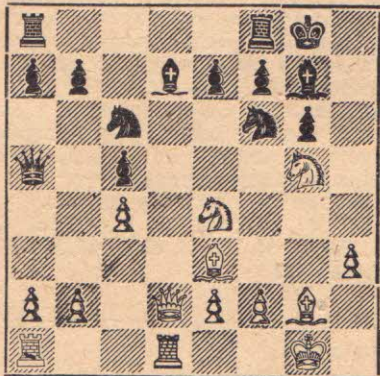
и не иска да отива на вероятно подготвените от противника му варианти след 8. d5 Ка5. Трябва обаче да отбележим, че белите са задължени да определят положението в центъра чрез 8. d5 или 8. de, тъй като 8. e3 не причинява никакви затруднения на черните, а 8. e4 се опровергава чрез 8. . . cd 9. K:d4 K:e4 10. K:c6 K:e3. Сега черните получават преимущество посредством 8. . . cd 9. K:d4 K:d4 10. D:d4 Oe6! със заплаха 11. . . Kd5! напр. 11. O:b7 Kd5 12. Dd3 K:c3 13. bc O:h3 14. O:a8 D:a8 или 11. Dd3 Dc8 с двойно нападение върху c4 и h3.

8. . . h6. Ако ходът на белите може да бъде оправдан, понеже подготвя 9. Oe3, то ходът на черните е само отслабление и сочи, че те не могат да намерят план за игра.

9. Oe3 Da5 10. Dd2 Цh7 11. Tfd1. По-точно е 11. Tad1.

11. . . Of5 12. g4. По време на партията се изказваше мнение, че този ход е погрешен и, че черните могат да отговорят 12. . . Ke4. Наистина след 13. K:e4 O:e4 14. dc dc 15. D:a5 K:a5 16. O:c5 K:c4 17. O:e7 Tfe8 или 13. De1 K:c3 14. bc Oc2 15. Td2 Oa4 черните получават удобна игра, но белите можеха да продължат в първия вариант с 15. Kg5+ hg 16. O:e4, оставяйки с двойка офицери и малко преимущество. Ето защо черните отстъпиха, но неудачно:

12. . . Od7 и след 13. dc dc 14. g5 hg 15. K:g5+ Цg8 16. Kce4 (Б. Р. Вин-

мане заслужава 16. O:c6 и 17. Kd5). 16. . . K:e4 17. K:e4 Of5 18. K:c5 загубиха пешка.

18. . . Dc7. Разстроени, черните направиха още една грешка. Още даваше шансове на уравнение 18. . . Tad8 19. D:a5 K:a5 20. K:b7 K:b7 21. O:b7 O:b2 и черните имат всички основания да разчитат на равен резултат След хода в текста те наистина получават инициатива, но материалното преимущество на белите в края на крайщата изиграва рсшаваща роля.

Б. Р. За оценката на 18. . . Dc7, би следвало да се вземат под внимание възможностите на черните при 20. . . Oh8 вместо играното 20. . . Od4.

19. Kd3 Tfd8 20. Oh6 Od4 21. Df4 Dc8. Ако 21. . . D:f4 22. O:f4 O:d3 23. ed O:b2 24. Tab1 Oe5 25. Oe3 Td7, то белите печелят след 26. T:b7!

20. Dg3 O:d3. Черните се решават да отиграт пешката, но в замяна на това белите получават много изгоден ендшпил.

23. ed O:b2 24. Tab1 Oe5 25. Dg4 Dc7 26. Oe3 Of6. На 26. . . Od4 може да последва неочакваното 27. O:d4 T:d4 28. T:b7!

27. d4 Tac8 28. h4! . . . След като осигуриха необходимото и стесниха фигурите на черните, белите преминаха в атака. Черните се опитват с цената на материални жертви да създадат контра-игра по линията „h“, защото „спокойните“ продължения им гарантират сигурна загуба. Сега се създава интересна позиция — и двамата противници атакуват. Кой кого?

28. . . Цg7 29. h5 Th8 30. hg Th4. Оказва се, че белият цар е надеждно прикрит; шахът на h2 след 31. Цf1 Th4 32. Dg3 само би довел към побърза загуба.

31. Dg3 Dd7 32. gf+ Tg4. Малко по-добре би било 32. . . Ц:f7.

33. Df3 Ц:f7. Във взаимния цайтнот черните играят слабо. По-добре е 33. . . Th8, но и тогава белите леко се защищаваха чрез 34. Цf1 Th2 35. T:b7 или 34. . . Ц:f7 35. Dd5+.

34. Цf1 b6. И при други ходове положението на черните е безнадеждно.

35. Oh3 Tcg8 36. O:g4 T:g4 37. Dd5+ D:d5 38. cd Kd8 39. Tbc1 a5 40. Tc7 Ce6. При доиграването черните се предадоха без игра.

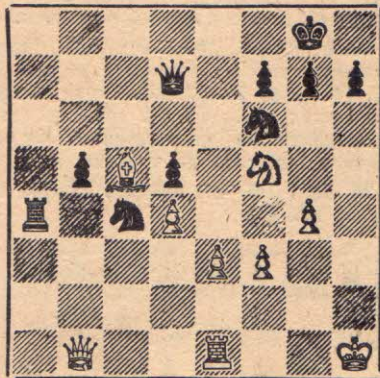
№ 87. ЗАЩИТА НИМЦОВИЧ

НЕЙКИРХ

МИНЕВ

IV партия — София, 1954 г.

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kc3 Ob4 4. e3 O—O 5. Od3 c5 6. a3 O:c3+ 7. bc d5 8. cd ed 9. Ke2 Kc6 10. Kg3 Te8 11. O—O Od7 12. Tb1 b6 13. f3 Tc8 14. Te1 Tc7 15. a4 Oc8 16. Ob5 Te6 17. Od3 cd 18. cd Ka5 19. Of5 Te8 20. Цh1 O:f5 21. K:f5 Dd7 22. g4 Tc4 23. Tb5 Tb8 24. Oa3 a6 25. Tb4 b5 26. ab T:b5 27. T:b5 ab 28. Db1 Ta4 29. Oc5 Kc4

30. g5! Ke8 31. e4 de 32. D:e4 Ked6 33. O:d6 K:d6 34. De5. Черните се предават.

№ 88. ДАМСКИ ГАМБИТ

МИНЕВ

НЕЙКИРХ

V партия — София, 1954 г.

обяснения от М. Балабанов

1. c4 c6 2. d4 d5 3. Kf3 Kf6 4. Kc3 e6 5. Og5.

Белите не се отказват от острия ва-

риант на Ботвиник 5... dс 6. e4 b5 7. e5 h6 8. Oh4 g5 и т. н., за който теорията още не е дала окончателна оценка. Обаче черните избират по-спокойно продължение.

5... h6 6. 0: f6 Д: f6 7. Дb3 Kd7.

Освен хода в текста черните могат да опитат и 7... dс, но според Пахман след 8. Д: c4 Kd7 9. Td1! Dd8 10. e4 Od6 11. e5 Oe7 белите получават преимущество.

8. e4 de 9. K: e4 Df5. (По-рано тук са опитвали Df4). 10. Od3 Da5+ 11. Kc3 Od6 12. 0—0 0—0.

Дотук партията се разви по известни образци. В теорията тази позиция се оценява като равна. Белите имат по-добро развитие и владеят пространство. Черните обаче имат два офицера без слабости в позицията си и са подготвили пробива e5, след което получават изравнение, както е било в партията Еве—Сабо, 1949 г., където е последвало 13. Tae1 e5. Сега обаче майсторът Минев демонстрира своя новинка, която поставя под съмнение цялата система, избрана от черните.

13. c5! Ob8.

Черните запазват контрола над полето e5. За оценката на новия ход на Минев са важни и вариантите, възникващи след 13... Oe7, за да се подготви подриването на белия център с движение на пешката b. Напр. 14. Dc4 Dc7 15. Tfe1 b6 с контраигра.

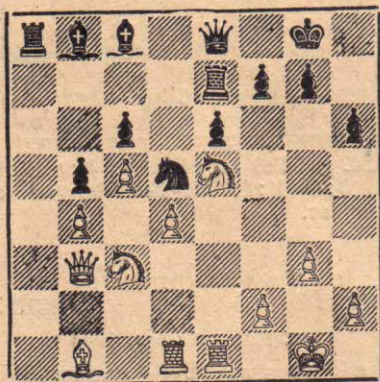
14. Dc4 Te8.

Черните се отказват от хода 14... e5, който впоследствие става вече невъзможен, поради варианта 15. b4! Dd8 16. d5!, даващ голямо позиционно преимущество за белите. Но и след хода в текста позицията на черните остава задушена.

15. Tfe1 Dc7. Така черните подготвят движението b5 и след това a5 с надежда да получат поне малко простор за фигурите си. Както е лесно да се види от предишния вариант, сега пробивът e5 е още по-малко възможен.

16. b4 b5 17. Дb3 Kf6 18. g3. Освобождава коня от защитата на пункта h2. 18... a5 19. a3 Dd8. По-надеждно изглежда: 19... ad. 20. ad T: a1 тъй като размяната на единия топ би облекчила защитата на черните.

20. Tad1 Te7 21. Ke5 De8 22. Ob1 ab 23. ab Kd5 (?)

В крайно трудна позиция черните се защитаваха упорито, но сега правят груба грешка и губят пешка. Спра-

ведливостта изисква да отбележим, че и след 0: e5 24. de Kd5 25. Ke4 Ta4 26. Td4! Tea7 27. Dd3 позицията им беше стратегически загубена. Останалото не се нуждае от коментари.

24. K: c6! Д: c6 25. K: d5 Te8 26. Kb6 Ta6 27. d5 ed 28. Д: d5. Черните се предават.

Една ценна теоретическа победа на младия български шампион Минев.

№ 79. ДАМСКИ ГАМБИТ

НЕЙКИРХ

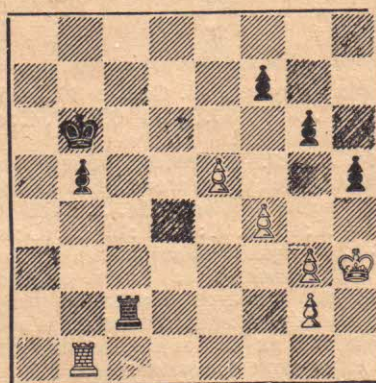
МИНЕВ

VI партия — София, 1954 г.

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kc3 d5 4. Og5 Oe7 5. e3 h6 6. Oh4 0—0 7. Kf3 b6 8. Od3 Ob7 9. 0—0 c5 10. De2 Kbd7 11. Tad1 Ke4 12. Og3 K: g3 13. hg Of6 14. Ob1 dc 15. dc De7 16. Д: c4 K: c5 17. b4 Ka6 18. a3 Tfd8 19. Ke4 Tac8 20. T: d8+Д: d8 21. K: f6+ Д: f6 22. Dd3 g6 23. Kd4 Kc7 24. Tc1 e5 25. Kf3 e4 26. Dd4 Цg7 27. Д: f6+ Ц: f6 28. Kd4 Цe5 29. Kc6+ Цd6 30. 0: e4 Kb5 31. Td1+ Цc7 32. Ke7 Td8 33. Tc1+ Цb8 34. 0: b7 Ц: b7 35. a4 Kc7 36. Kc6 Tc8 37. b5 a6 38. Kd4 ab 39. ab Kd5 40. Kc6?

Интересно е да се отбележи, че досега редовно печелеха белите. Минев, който бе играл първата партия с белите фигури след всяка нечетна партия повеждаше резултата с точка аванс, а на следващата Нейкирх изравняваше. Няколко шеговито говореха за това като за „правило“, което очакваха да се потвърди и в тая партия, но останаха разочаровани. Последният ход на белите направен пред самата контрола е очевидна грешка, която проваля достигнатото от белите преимущество, оставяйки им за домашен анализ една твърде тежка, но не и загубена позиция.

Kb4 41. e4 K: c6 42. bc+ T: c6 43. Tb1 h5 44. f4 Tc5 45. e5 b5 46. Цh2 Цb6 47. Цh3 Tc2

48. Te1?

Решаваща грешка. Спасяваше 48. Tg1 с последваще g4 и активизиране на белите пешки и царя.

b4 49. e6 fe 50. T: e6+ Tc6 51. Te5 Tc5 52. Te6+ Цa5 53. g4 hg 54. Ц: g4 b3 55. Te1 Цb4 56. Tb1 Tb5 57. Цf3 Цc3 58. Цe4 b2 59. g4 Цc2 60. Tg1 b1Д 61. T: b1 Ц: b1 62. f5 Tb4+ Цe5 T: g4. Белите се предават.

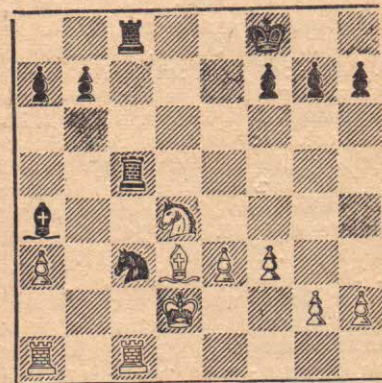
№ 90. ЗАЩИТА НИМЦОВИЧ

МИНЕВ

НЕЙКИРХ

VII партия — София, 1954 г.

1. c4 Kf6 2. Kc3 e6 3. d4 Ob4 4. e3 c5 5. Kf3 d5 6. cd ed 7. a3 Oa5 8. dc 0: c3+ 9. bc Da5 10. Дb3 0—0 11. Od2 Ka6 12. c4 K: c5 13. Dc2 Dc7 14. cd Oa7 15. Ob4 Tac8 16. Д: c5 Д: c5 17. 0: c5 T: c5 18. Od3 K: d5 19. Цd2 Kc3 20. Thc1 Tfc8 21. Kd4 Oa4 22. f3 Цf8?

23. Oc2? Минев пропуска да използва грешката на противника си и да спечели пешка посредством 23. 0: h7 (Не може 23... g6 поради 24. 0: g6 fg6 25. Ke6+ с печалба).

23... Od7 24. g4 b5 25. Od3 h5 26. h3 hg 27. hg Oe6 28. Ke2 K: e2 29. T: c5 T: c5 30. 0: e2 Ce7 31. Tb1 a6 32. Tb4 Цd6 33. f4 Tc7 34. e4 Цc5 35. e5 g6 36. Цc3 Tc8 37. Td4 Th8 38. Of3 Th3 39. Td3 Oc4. Белите се предават.

№ 91. ДАМСКИ ГАМБИТ

НЕЙКИРХ

МИНЕВ

VIII партия — София, 1954 г.

Обяснения от Ем. Лозев

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kc3 d5 4. Og5 Oe7. С пререждане на ходовете се получи отказан дамски гамбит. Други възможности, с които разполагат черните, са: 4... Kbd7 5. e3 c6 6. Kf3 Da5 (Кембридж — Спрингска система) или 4... c6 5. Kf3 dc 6. e4 b5 — вариант Ботвиник.

5. Kf3 h6. Рядко срещашо се продължение в турнирната практика, избрано вероятно с оглед избягването на известните теоретически варианти. Обикновено се играе 5... 0—0 6. e3 h6 7. Oh4 b6 — защита Тартаковер, или 7... Ke4 — защита Ласкер.

6. 0: f6 0: f6 7. e4... Не дава преимущество на белите 7. Dd2, тъй като следва 7... dc! 8. e4 c5! 9. d5 ed 10. K: d5, Oe6=.

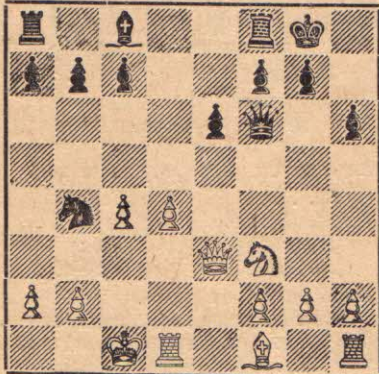
7... de 8. K: e4 Kc6. Единствен начин за контраигра срещу силния пешечен център е натискът върху пункта d4, принуждавайки белите да се лишат от добре разположения си централен конь.

9. K: f6 Д: f6 10. Dd2 0—0 11. De3... По-слабо е 11. 0—0—0, тъй като следва 11... e5! 12. de (12. d5? e4!±) K: e5 13. K: e5 Д: e5 14. Od3 Dc5 15. Цb1 Oe6=. Сега не може вече 11...

e5 поради 12. de! (12. K:e5? Te8 13. 0—0—0 K:e5 14. de T:e5 или 13. f4 Og4!) De7 13. 0—0—0 Og4 14. Oe2 O:f3 15. O:f3 K:e5 16. O:b7 Tb8 17. The1±.

11. . . Kb4. Изиграно с идея да се разбие пешният център посредством с5. В партията Файн—Алехин, Нотингам 1936 год., черните продължили 11. . . Tfd8 и след 12. 0—0—0 Ke7 13. Od3 Kf5 14. De5 (14. Df4! Ke7 15. De4±) 14. . . D:e5 15. de Od7 16. Oe4 с6 17. Td3 Oe8 добили равенство. 12. 0—0—0!

Вземането на пешката a2 е опасно! тъй като след 12. . . K:a2+ 13. Цb1 Kb4 14. g4! белите получават опасна атака. Напр.: 14. . . Dg6+ 15. Od3 K:d3 16. T:d3 и черните са безпомощни срещу Ke5 с последващ пешечен шурм на царския фланг или 14. . . Dd8! 15. h4 c5! 16. Да3! (Иначе 16.

. . . Да5!) с опасна инициатива. 12. . . Df5 13. Db3 c5 14. Td2 a5. Черните се мъчат да организират контраигра на дамския фланг, подготвяйки e5, за да освободят белополия си офицер.

15. dc D:c5 16. a3 Kc6 17. Od3 a4 18. Dc2 e5. Основната идея е постигнатата, но с цената на временното отстъпване на пункта d5, което белите веднага се мъчат да използват.

19. Oh7+ Цh8 20. Td5 De7 21. Of5 Oe6! Единствено приемливо продължение, тъй като белите заплашват да завладеят окончателно линията „d“, сдвоявайки топовете. Слабите пешки, които се получават след размяната, всъщност напълно се компенсират с откритата линия „f“ и контрола върху централните полета d5 и d4.

22. O:e6 fe 23. Td2 T:f3! Разменна комбинация, с която черните опростяват играта и облекчават защитата си.

24. gf Kd4 25. Dc3 Kb3+ 26. Цb1 K:d2+ 27. D:d2 Df6. Правилно е 27. . . Td8 28. Да5 Td3 и т. н. Сега инициативата на белите става твърде опасна.

28. Te1 Td8 29. Да5 Td4 30. D:a4 D:f3 31. De8+ Цh7 32. D:e6 D:f2 33. D:e5. Много по-силно беше 33. T:e5!, включвайки топа в играта и създавайки заплахи по седмия хоризонтал. Напр.: 1. 33. . . Df1+ 34. Цa2 T:c4 35. Td5! (със заплаха Td7) 35. . . Tc7 36. De4+ g6 37. h4! Dc4+ [Или 37. . . Df7 38. h5 Dg8! (38. . . Dg7 39. Td6 Df7+ 40. Te6) 39. b3 Tg7 40. Td6 Df7 41. a4 и черните са в пълен цугцванг] 38. D:c4 T:c4 39. Td7+ Цh8 40. h5! g5 (40. . . gh 41. T:b7 с последващо

Tb3) 41. T:b7 със спечелен ендшпил. II. 33. . . Df1+ 34. Цa2 D:c4+ 3. D:c4 T:c4 36. Te7 b5 (Ако 36. . . Th4, то 37. T:b7 T:h2 38. a4 h5! 39. a5 Tf2 40. Tb5! Цh6 41. a6 Tf8 42. b4 Ta8 43. Ta5 h4 44. b5 с печалба) 37. Te5 (37. Tb7 Tc5) b4 38. Цb3 Th4 39. a4! Th3+! 40. Ц:b4 T:h2 41. Цa3! g5 42. a5 g4 43. a6 Tf2 44. b4! g3 45. Te1 (Ако 45. Te3 g2 46. Tg3 Tf3+!) g2 46. a7 Tf8 47. b5 и белите печелят.

След хода в текста се получава напълно равен ендшпил, нелишен обаче от тактически възможности, предвид наличното на тежки фигури на дъската.

33. . . T:c4 34. Te3 Df1+! 35. Цa2 Df7 36. Tb3 Tc6 37. Db5 Tc7 38. h4 g6 39. a4 Td7 40. Цa3 Td1 41. Tc3 De7+ 42. Dc5 Td7 (Записаният ход) 43. Db4 D:b4 44. Ц:b4 Цg7. Топовният завършек, макар че изглежда малко по-изгоден за белите, предвид разположението на белия цар е равен. Все пак прави впечатление преиззната игра на противниците, които избират най-точните планове. Белият цар се устремява към противниковата пешка на „b7“, докато черните, защитавайки я от седмия хоризонтал, образуват своя проходна пешка.

45. Tc5 Цf6 46. Tb5 Th7 47. Цa5 g5 48. hg hg 49. Цb6 g4 50. a5 g3 51. Tb3 Tg7! Последна тънкост! Ако 51. . . g2, то не 52. Tg3 Tg7, а 52. Tf3+! Цe5 53. Tg3 Th2 54. b4 с изгледи за печалба у белите.

52. Tf3+ Цe5 53. Tf1 Цe4 54. b4 g2 55. Tg1 Цf3 56. b5 Цf2 57. T:g2 Ц:g2 58. a6 ba 59. ba Tg6+ 60. Цb7 T:a6 Наравно.

№ 92. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА КЕСАРОВСКИ КВЯТКОВСКИ

Четвъртфинал — София, 1954 г.

Обяснения от С. Квятковски

1. e2-e4	c7-c5
2. Kg1-f3	Kb8-c6
3. d2-d4	c5:d4
4. Kf3:d4	Kg8-f6
5. Kb1-c3	d7-d6
6. Oc1-g5	e7-e6
7. Dd1-d2	a7-a6
8. 0-0-0	Oc8-d7

Друго продължение за черните тука е 8. . . h6, напр.: 8. . . h6 9. Of4! Od7 10. K:c6 O:c6 11. f3 и сега не 11. . . d5 12. De1! Ob4 13. a3 O:c3 14. D:c3 с явно преимущество за белите, а 11. . . e5 12. Oe3 b5 13. Kd5 O:d5 14. ed Oe7 с двустра игра (Константинов—Квятковски, 1954 год.). Вместо 10. K:c6 белите могат да играят и 10. Og3! Oe7 (но не 10. . . b5 поради 11. O:d6! O:d6 12. K:c6 O:c6 13. D:d6 D:d6 14. T:d6 O:e4 15. K:e4 K:e4 16. T:a6! и белите бързо спечелиха. Тайманов—Аронин, 1951 г.

9. f2-f4	h7-h6
10. Og5-h4	...

Не дава преимущество за белите и 10. O:f6 D:f6 11. Kf3 0—0—0. 10. . . Kf6:e4

На 10. . . Oe7 белите ще отговорят 11. Kf3! със заплаха да осъществят e4—e5!

11. Dd2-e1!

Нищо не дава 11. K:e4 D:h4 12. K:c6 O:c6 13. K:d6+ O:d6 14. D:d6 Td8! 15. D:d8+ D:d8 16. T:d8+ Ц:d8 и ендшпилът е по-изгоден за черните — Хачатуров—Толуш 1940 г.

11. . . . Ke4-f6

Ако 11. . . g5?, то 12. K:e4 K:d4 (12. . . gh 13. Dc3!±) 13. Of2 Kb5 14. O:b5 O:b5 15. Od4! (15. Dc3 Tg8! 16. Kf6+? D:f6! 17. D:f6 Og7!±) 15. . . e5 16. O:e5 de 17. T:d8+ T:d8 18. Dc3 и черните се предадоха—Ляпницкий—Сахаров, 1949 год.

12. Kd4-f5! Dd8-a5!

Най-силно! Ако 12. . . Db8, то 13. O:f6 gf 14. Ke4!± или 12. . . Oe7 13. K:d6+ Цf8 14. K:b7 Dc7 15. Dd2!±

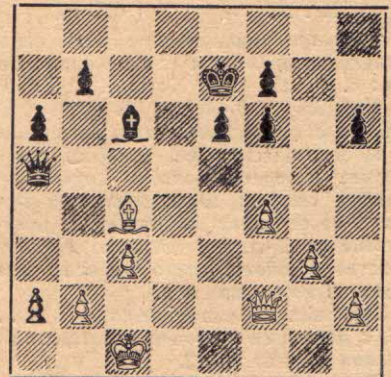
13. Kf5:d6+	Of8:d6
14. Td1:d6	0-0-0
15. Oh4:f6	g7:f6

Дотук изиграно по последна дума на шахматната теория. Партията Аронин—Ровнер, 1951 г. продължила 16. Dh4 Ke7! 17. D:f6 Kd5 18. Dd4 K:c3 19. D:c3+ D:c3 20. bc Oc3 и бързо завършила наравно. Кесаровски предпочита спокойното развитие на фигурите си.

16. Of1-e2	Kc6-e7!
17. De1-f2	Od7-c6
18. Td6-d1	...

Белите се опаяват от евентуална загуба на Td6 след 18. Thd1 T:d6 19. T:d6 Kd5.

18. . . .	Ke7-d5
19. Kc3:d5	Td8:d5
20. Oe2-c4	Td5:d1+
21. Th1:d1	Th8-d8
22. Td1:d8+	Цc8:d8
23. g2-g3	Цd8-e7
24. c2-c3	...

Тук белите предложиха наравно. Анализирайки дебютния вариант преди партията, черните предвиждаха получаването на подобен ендшпил и начертахта следния план: първоначално да се маневрира с дамата и офицера, с оглед да се създадат слабости в лагера на белите и после да се образува проходна пешка „e“, която да реши пар-

тията. Затова черните на пълно основателно се отклоняват от наравно. Цайт-нотът на белите улеснява гореуказания план.

24.	Да5-h5
25. Цс1-d2	Ос6-e4
26. Дf2-e2	Дh5-f5
27. Ос4-d3	Ое4 : d3
28. Де2 : d3	Дf5-h5 !
29. h2-h4	. . . . .

На 29. Де2 ще последва очевидно 29. . . Дd5+ и 30. . . Д : a2.

29.	Дh5-a5 !

Маневрите на черната дама, наподобяващи люлеснето на махало, са твърде поучителни.

30. a2-a3	Да5-b6
31. Цd2-c2	Дb6-c6
32. Цс2-b3	e6-e5
33. Дd3-c4	. . . . .

Белите изглежда, че трябваше да възприемат пасивна тактика и да играят 33. Цс2.

33.	e5-e4 !
34. Дс4 : c6	. . . . .

Не спасяваше и 34. f5 поради 34. . . Дb5+! 35. Д : b5 ab 36. c4! e3! 37. Цс3 bc! и черните печелят, но трябваше да се играе все пак 34. Дс2.

34.	b7 : c6
35. f4-f5	Це7-d6
36. Цb4-c4	Цd6-e5
37. g3-g4	Це5-f4
38. Цс4-d4	e4-e3

Белите се предават.

№ 93. АНГЛИЙСКО НАЧАЛО

КОРЧНОЙ

С. САБО

Букурещ, 1954 г.

Обяснения от Е. М. Карастойчев

1. с2-c4	e7-e5
2. Кb1-c3	Кg8-f6
3. g2-g3	. . . . .

Белите прилагат с обратни цветове системата „дракон“ от сицилианската партия. Тази тактика, срещана често напоследък, разширява значително дебютните възможности.

3.	Оf8-c5

Правилно продължение беше следването на познатата сицилианска схема: 3. . . d5 4. cd К : d5 5. Og2 Kb6 6. Кf3 Кс6 8. 0-0 Ое7 8. d3 0-0 9. Оe3 f5 с равностойна игра. Интересно е да се отбележи, че темпото, което белите печелят в подобни случаи, играейки системи, заемствувани от черните, не се оказва достатъчно за получаване на по-голямо дебютно преимущество от онова, което им осигурява правото на първия ход.

Заслужаваше внимание също и 3. . . с6, с цел да се ограничи действието на силния офицер на g2.

Румънският майстор Сабо обаче предпочита добре познатата му схема на развитие на италианската партия.

4. Of1-g2	0-0
5. e2-e3	Tf8-e8
6. Kg1-e2	Kb8-c6
7. 0-0	d7-d6

Опитът да се блокира центърът посредством 7. . . e4, след 8. Дс2 Де7

9. Кf4 d6 води до загуба на пешката e4. А продължението 9. . . Kb4 10. Дd1 c6 11. a3 Ка6 12. Kh5 К : h5 13. Д : h5 g6 14. Дd1 f5 след 15. b4 и 16. Об2 едва ли би могло да бъде препоръчвано.

8. d2-d4	Ос5-b6

Необходимо беше 8. . . ed, за да се установи контрол върху пункта d4 и да се включи в играта по линията „e“ турът на e8. Изобщо разкриването на играта съответствуваше на схемата, приложена от черните. Тази възможност черните имаха и на следния ход.

9. h2-h3	Ос8-f5
10. d4-d5	. . . . .

След последните си два хода черните се оказват развити неудачно.

С хода в текста белите блокират центъра, подготвяйки атака на царския фланг.

10.	Кс6-b8

Естествено беше 10. . . Ке7. Ако беше осъществена указаната по-горе размяна на d4, шеше да бъде възможен ходът 10. . . Ке5 и тогава белите не биха могли да проведат плана, който сега провеждат.

11. g3-g4	Of5-d7

Черните трябва да се замислят за втори път за развитието на дамския фланг. Не е добре и 11. . . Og6 както поради възможността e3-e4, така и поради опасността f2-f4.

12. Ке2-g3	h7-h6
13. Цg1-h2	a7-a5
14. f2-f4	e5 : f4
15. e3 : f4	Кf6-h7
16. g4-g5	Кb8-a6

Явно не е добре 16. . . hg 17. fg К : g5 18. Дh5 f6 19. О : g5 fg 20. Дf7+ Цh8 21. Оe4 Т : e4 22. К : e4 и черните са беззащитни. Или 18. . . Оe3 19. О : e3 Т : e3 20. Ксe4 със същия резултат. Затова черните решават да опитат една смела тактическа идея с жертва на пешки за инициатива.

17. g5 : h6	Дd8-h4
18. h6 : g7	Kh7-f6
19. f4-f5	. . . . .

Направеният ход се явява единствена защита срещу 19. . . Kg4+, но същевременно и заплаха: 20. Tf4 Дg5 21. Kge4 Д : g7 22. К : f6+ Д : f6 23. Дh5.

Интересни задачи варианти на теми отвлечане и свързване се явяват след 19. . . Д : c4 20. Kge4 К : e4 21. Дh5 или 20. . . Od4 21. Tf4! Оe5 22. К : f6+ Ц : g7 23. Дg4+ Ц : f6 24. Дh4+ Цg7 25. f6+ или 21. . . Kh7 22. Kg3!

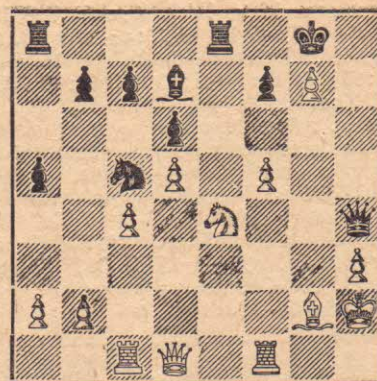
19.	Об6-e3
20. Kg3-e4!	. . . . .

Енергично възражение на комбинацията на черните, основаващо се на слабостта на черния царски фланг и особено на линията „h“. Не, разбира се, 20. Tf3? поради 20. . . Kg4+ или 20. О : e3 Т : e3 с последващо sdвяване на топовете по линията „e“.

20.	Кf6 : e4
21. Кс3 : e4	Ое3 : c1

Конят стои неуязвим в центъра. Не може 21. . . Т : e4 22. О : e4 О : c1 23. Т : c1 Д : e4 поради 24. Дh5!

22. Та1 : c1	Ка6-c5

23. Дd1-g4!	. . . . .

Заклучителен удар. Размяната на дамите отнема единствения защитник на черния царски фланг, макар и с цената на две леки фигури за топ.

23.	Те8 : e4
24. Og2 : e4	Дh4 : g4
25. h3 : g4	Кс5 : e4
26. Тс1-e1	Ке4-c5

Дълбочината на замисъла на 23-я ход на белите можеше да се види още по-добре в ефективните цугвангови продължения 26. . . Kg5 и 26. . . Kf6.

На 26. . . Kg5 следваше 27. f6 О : g4 28. Tf4 Кf3+ (Oh5 29. Tf5!) 29. Т : f3 О : f3 30. Цg3 Oh5 31. Th1.

А на 26. . . Kf6 следваше 27. g5 Kh7 (Kg4+ 28. Цg3 Ке5 29. Т : e5! de 30. f6 и 31. Th1) 28. f6 К : g5 29. Те7 Тd8 30. Цg3 Kh7 31. Th1 и черните нямат защита срещу продължението Те7-e2 и Т : h7.

27. f5-f6	Та8-e8
28. Те1 : e8	Оd7 : e8
29. Tf1-e1!	. . . . .

Последна и съществена тънкость. Ако беше играно направо 29. Tf3, следваше 29. . . Kd7! 30. Те3? К : f6! или 30. g5 Ке5! 31. Th3 Kg6! Направеният ход осъществява задачната тема пресичане, отнемайки възможността на коня да заеме полето d7.

29.	Ое8-a4
30. Те1-e3	. . . . .

Черните се предават.

СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

НЕЖМЕТДИНОВ

ПАОЛИ

Международен турнир в Букурещ, 1954 год.

Обяснения от А. Л. Кипров

1. e2-e4	c7-c5
2. Kg1-f3	d7-d6
3. d2-d4	c5 : d4
4. Кf3 : d4	Кg8-f6
5. Кb1-c3	a7-a6
6. Ос1-g5	. . . . .

Непосредствената цел, която белите преследват с този ход, е попречването на често срещаното се продължение 6. . . e7-e5.

6.	e7-e6

Принципният въпрос, който се поставя тук, е дали е възможен ходът

